

Mødet den 28. April 1938.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Borgmesteren, Kai Blicher, I. C. Sørensen og S. F. Sørensen.

1. (J. Nr. 137—1938). Licitationsstilbud paa Levering af Rør m. m. til **Vandværkets** Forbrug i 1938—39.

Fra Vandværksudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Hermed skal man tillade sig at fremsende til det ærede Byraad de ved Licitationen d. 31. f. M. indkomne Tilbud over Rør, Fittings og Skydeventiler til Vandværkets Forbrug i 1938—1939.

Der indkom ialt 104 Tilbud. Af disse Tilbud skal man anbefale følgende til Byraadets Approbation:

A/S Brødrene Dahl er billigst med centrifugalstøbte Rør, hvorfor Vandværksudvalget skal anbefale dette Tilbud paa Kr. 55399,63 idet man dog skal foreslaa foreløbig kun at indkøbe til det øjeblikkelige Forbrug eller for ialt Kr. 32889,42.

De øvrige konditionsmæssige Tilbud var som følger:

Vestergaard & Co., Aarhus . . .	56069,75 Kr.
Rahr's tekniske Forretning, Aarhus	56213,41 »

Sophus Berendsen A/S, Aarhus 55697,26 Kr.

Brødrene Kier A/S, Aarhus... 55558,93 »

A/S Brødrene Dahl er billigst med tysk Fittings til 2667,27 Kr., hvoraf dog eet Parti er for let.

Vestergaard & Co. er billigst med dansk Fittings til Kr. 3132,60, hvorfor man, da Differencen er ringe, skal foreslaa indkøbt dansk Fittings fra dette Firma.

Hvad Skydeventiler angaar, er der saa mange forskellige Tilbud, at en Opstilling heraf er vanskelig. Vandværket skal som tidligere foreslaa engelske Glenfield Skydeventiler, der er billigst fra Vestergaard & Co., til et Beløb af Kr. 5366,70. Fra Rahr's tekniske Forretning foreslaas et mindre Parti smaa, danske Ventiler paa ialt 20 Stk. 80 mm Ventiler fra Aalborg Maskinfabrik og 20 Stk. 100 mm Skydeventiler fra Kähler & Breum til ialt Kr. 1820,00.

1600 m 400 mm Mannesmannsrør til den nødvendige Raavandsledning i Constantinsborg og Stautrup Enge er billigst fra Vestergaard & Co., hvorfor man skal foreslaa at overlade dette Firma Leverancen for ialt Kr. 59200,00.«

Vedtaget ved Cirkulation.

2. (J. Nr. 174—1937). Licitationsstilbud paa Udførelse af **Funderingsarbejde** ved Fagorganisationernes Andelsbyggeselskabs Byggeforetagende ved Silkeborgvej.

Stecher Christensen bemærkede, at Udvalget ikke havde underskrevet Indstillingen, hvorfor Taleren vilde foreslaa, at Sagen gaar tilbage til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Sagen gik tilbage til Udvalget.

3. (J. Nr. 1058—1937). Indstilling fra Brolægningsudvalget om Opslag af Stillingen som Maskin-

og Pumpemester ved **Kloakpumpestationen**. (Se A Side 9).

Stecher Christensen oplyste, at Lønudvalget var gaaet med til Brolægningsudvalgets Krav.

Brolægningsudvalgets Indstilling vedtoges.

4. (J. Nr. 81—1938). Skrivelse fra Socialudvalget angaaende Forholdet til Aarhus Lægeforening og Jordemoderforening vedrørende **Fribefordringsgrænsen**.

Fra Lægeforeningen forelaa en Skrivelse, hvori udtales, at i Henhold til Overenskomsten kan Fribefordringsgrænsen ikke ændres som fastsat af Amtet.

Fra Socialudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Tilbagesendes til Aarhus Byraad, idet man skal udtale:

Lov af 7. Maj 1937 har ændret Bestemmelsen i Folkeforsikringslovens § 17 om Fribefordring og dermed borttaget Forudsætningen for Lægeoverenskomstens Bestemmelse i § 4 om den hidtidige Fribefordringsgrænse. Det var ved Affattelsen af Overenskomsten forudset, at der kunde ske Ændring i Lovgivningen om Fribefordring, og derfor indføjede man i Overenskomstens § 10 følgende Bestemmelse:

»Saafremt Vilkaarene ved Fribefordring ændres ved Forandring af Lov Nr. 182 af 20. Maj 1933 om Folkeforsikring eller ved andre om Fribefordring gældende Bestemmelser, kan Overenskomsten dog opsiges med 3 Maaneders Varsel til den 1. Dag i et følgende Kvartal.«

Man skal derfor udtale, at Udvalget er af den Mening, at Forudsætningen for Overenskomstens Fastsættelse af den gamle Fribefor-

dringsgrænse er bortfaldet ved den nye Lovbestemmelse, og at Kommunen herefter kun kan være pligtig til at yde Lægerne Fribefordring efter Lovens nye Regel, d. v. s. efter den af Aarhus Stiftamt fastsatte Grænse.

Man skal tilføje, at Amtet i Skrivelse af 28. Marts 1938 har meddelt, at den nye Grænse først faar Virkning fra 1. April 1938.«

Budgetudvalget tiltræder Socialudvalgets Standpunkt.

Chr. Nielsen forstod ikke Lægeforeningens Standpunkt, naar det udtrykkelig stod i Overenskomsten, at saafremt Grænsen blev ændret ved Lov eller af Ministeriet, skulde den ny Grænse være gældende. Det samme gjaldt for Jordemødrene, hvilket var mere beklageligt, da de var daarligere lønnede; men Sammenslutningen af Socialudvalg havde andraget Ministeriet om at maatte forhøje Taksterne for Jordemødrene.

Indstillingen tiltraadtes.

5. (J. Nr. 168—1938). Andragende fra Aarhus **Blindeforening** om en gratis Byggegrund til en Bolig for ubemidlede Blinde.

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse indstiller, at der tilbydes Blindeforeningen en Grund ved Markuskirken til en Bygning paa 2 Etager for en Pris af 8 Kr. pr. m².

Thomas Christensen beklagede, at det ikke havde været muligt at finde en gratis Grund.

Stecher Christensen svarede, at det efterhaanden blev vanskeligt at skaffe gratis Grunde, men nu kunde man jo se, hvad Foreningen mente om Tilbudet.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 8²—1938). Indstilling fra Ligningskommissionen om **Efterbetaling af Skat** paa Grund af urigtig Selvangivelse.

Kommissionen foreslaar følgende Efterbetalinger:

Dødsboet efter fhv. Købmand N. P. Lundskou, Aalborggade 5 . . .	7336,18 Kr.
Dødsboet efter Snedkersvend H. C. Nielsen, Schleppegrellsg. 25	1799,04 »
Dødsboet efter fhv. Sygeplejerske Frk. E. M. C. Iversen, Valdemars- gade 40	1585,70 »
Dødsboet efter Sadelmager J. C. Engstrøm, Klostergade 21	1441,71 »
Ialt . . .	12162,63 Kr.

Tiltraadtes.

7. (J. Nr. 161—1938). Indstilling fra Budgetudvalget om **Beskæftigelse af Arbejdsløse** ved et Vej-arbejde i Odder, Rørth og Saxild Kommuner.

Fra Stadsingeniøren forelaa følgende Forslag:

»Efter Udvalgets Anmodning har jeg for-handlet med Socialkontoret angaaende dettes og dermed Kommunens økonomiske Interesse i at faa langvarigt Arbejdsløse fra Aarhus be-skæftigede ved Forlængelse af den nu be-vilgede Vej Odder Rørth videre gennem Saxild Kommune til Kysing Mølle.

Sagen forholder sig saaledes:

1. Odder—Rørth—Saxild Kommuner har i Fæl-lesskab ansøgt Ministeriet om Anerkendelse af og Tilskud til Omlægning af Vejen fra Odder til Kysing Mølle ialt ca. 8,6 km. Overslagssummen er 912000 Kr., og Arbejds-lønnen anslaas til ca. 400000 Kr. Under Hen-syn til Arbejdets Omfang, og at der kun findes ca. 90 langvarigt Arbejdsløse i Odder Kommune, har Ministeriet kun villet aner-kende Strækningen fra Odder til Rørth (Stræk-ningen A-B) omfattende ca. 37 % af hele

Arbejdet, men stillet Anerkendelsen af den øvrige Del i Udsigt paa Betingelse af, at der blev beskæftiget langvarigt Arbejdsløse fra Aarhus Kommune.

2. Ved mine Forhandlinger med Sogneraadsformanden og Kommuneingeniøren i Odder er der fra Odder Kommunes Side stillet Krav om et Tilskud fra Aarhus Kommune paa 1,50 Kr. pr. 6 Timers Arbejdsdag, eller ialt ca. 47000 Kr. Dette Beløb er nærmere motiveret som det Beløb, Odder Kommune havde paataget sig at betale de to andre Kommuner for at faa sine egne Arbejdere beskæftiget ved Arbejdet i de 2 andre Kommuner.
3. Transportudgifter. Befordringen af Arbejderne vil formentlig bedst kunne ordnes ved et Arrangement med Aarhus—Odderbanen saaledes, at denne befordrer Arbejderne med Tog til Odder og herfra med Rutebiler til Arbejdspladsen. Efter en telefonisk Samtale med Driftsbestyreren herom vil jeg anslaa Udgifterne hertil til ca. 1 à 1,25 Kr. pr. Mand pr. Dag.

Ved mine Forhandlinger med Odder Kommune har det været en Forudsætning, at disse Udgifter skulde være Aarhus Kommune udekommune, idet Beløbet skulde søges refunderet hos Staten.

Efter min Orientering om dette Spørgsmaal — herunder bl. a., at 30 Mill. Fonden refunderer Statsbanerne Befordringsudgiften for Afstande udover 10 km ved Sporanlægget Randers—Aalborg — skulde dette kunne forventes. I modsat Fald maa Udgiften bæres af de tre Kommuner som Bygherrer.

4. Arbejdslønnen for den nye Strækning Rørth—Kysing Mølle forventes at give en Arbejdsløn paa 250000 Kr., svarende til 5500 Arbejdssuger à ca. 45 Kr.

Efter Socialkontorets Oplysninger vil dettes Udgifter, under Forudsætning, at det drejer sig om organiserede Forsørgere med et Barn være ca. 33 Kr. pr. Mand, eller ialt 181000 Kr., hvoraf Socialkontorets egen Udgift efter alle Refusioner vil være ca. 88000 Kr.

Socialkontoret og Kommunens direkte økonomiske Interesse i den paatænkte Ordning skulde herefter være:

- a. En Besparelse paa $88000 \div 47000$ Kr. = 41000 Kr.
- b. En Arbejdsfortjeneste paa ca. 250000 Kr. i Stedet for en Understøttelse paa 181000 Kr., altsaa en Merindtægt for de beskæftigede paa 69000 Kr.
- c. Den moralske Betydning af at give ca. 150 Familieforsørgere Arbejde i Stedet for Understøttelse.

Efter ovenstaaende Redegørelse skal jeg henstille Sagen til Udvalgets videre Beslutning med Anbefaling af den skitserede Ordning og med Bemærkning, at Odder Kommune snarest venter at høre om Aarhus Kommunes Stilling til Sagen for at kunne forberede Sagen overfor Ministeriet.

Budgetudvalget indstiller Sagen til Byraadets Vedtagelse saaledes, at den paa Kommunen faldende Del af Udgiften udredes af Socialvæsenets Budget.

Stecher Christensen forelagde Sagen og anbefalede at tiltræde Forslaget saaledes, at Udgiften afholdes paa Socialvæsenets Budget.

J. R. Fanger: Uden yderligere Bevilling!

Thomas Christensen antog, der var Mulighed for, at der her kunde beskæftiges de unge Arbejdsløse fra Landet, som var søgt ind til Aarhus, og som helst skulde bort fra Byen. Man burde maaske først tage dem, som meldte sig frivilligt, men derudover særlig de før nævnte. Maaske burde Udgiften have været sat paa Kommunens egen Konto i Stedet for paa Socialvæsenet.

Stecher Christensen svarede, at det ikke var noget Arbejde, der skulde laves af Aarhus Kommune, og derfor kunde man ikke lave nogen særlig Konto derfor; det var rimeligt, at det blev Socialudvalget, hvis Budget aflastedes. Spørgsmaalet om Arbejdsanvisningen kunde drøftes af Socialudvalget og Anvisningskontoret i Forening.

Chr. Nielsen pegede paa, at der i Byens Blade havde staaet en Bemærkning om, at Taleren havde sagt til de unge Mennesker, at nu maatte de gøre noget for selv at finde noget Arbejde; det var imidlertid ikke noget nyt, for det skete hvert Aar. Naar unge Mennesker paa Landet blev arbejdsløse, trak de ofte til Byen, fordi de ikke kunde faa Bolig paa Landet, men naar der siden blev Arbejde, maatte de selvfølgelig søge derud igen. En Del gjorde det, men andre trængte til en Opfordring. Det var dog ikke saadanne, der særlig skulde beskæftiges her, men derimod Familieforsørgere, som i flere Aar har boet i Aarhus. Socialvæsenet sparede ca 40000 Kr. i Understøttelse, og saa var der vel ikke noget at sige til, at Udgiften kom paa Socialvæsenets Budget; men Hovedsagen var, at disse Mennesker tjener betydeligt mere, end de kan

faa i Understøttelse, og det gav igen en større Omsætning i Byen.

J, R. Fanger gjorde opmærksom paa, at det var Anvisningskontoret, som skulde anvise Folk til Arbejdet, men det kunde nok tage et fornuftigt Samarbejde med Socialkontoret. De unge Mennesker fra Landet burde anvises Plads ude paa Gaardene, hvor der manglede Arbejdskraft. Det var naturligt, at man tog Hensyn til Folk, som selv ønsker at komme med i dette Arbejde; men det var jo ikke Byraadet, der skulde anvise Arbejderne.

Thomas Christensen vilde advare imod at antage Folk med mange Børn, for de kunde ikke ved dette Arbejde tjene saa meget, som de kunde faa i Understøttelse, selv om det moralsk set var en Fordel at faa Arbejde. Men hvis man fortrinsvis vilde antage dem, som meldte sig frivillig, havde Taleren ikke noget derimod. Der var dog noget galt ved Systemet med Nødhjælpsarbejde, fordi Fortjenesten var for lille, og derfor var der ogsaa en hel Del Utilfredshed blandt Arbejderne. Man maatte hellere sætte Arbejde i Gang til normal Løn og Arbejdstid.

Hans Madsen bemærkede, at Anvisningskontoret naturligvis vilde arbejde i god Forstaaelse med andre kommunale Institutioner i denne Sag. Taleren havde ogsaa hørt en Del om Utilfredshed blandt Arbejderne, særlig dem, som arbejdede i Grusgravene, og havde derfor besøgt disse Arbejdspladser og talt med Arbejderne. Men det viste sig, at bortset fra et ganske enkelt Tilfælde var der ikke Spor af Utilfredshed. Thomas Christensen skulde ikke tage for meget Hensyn til disse Historier, for det var som Regel noget Vrøvl. Lønningerne laa her omkring 42 Kr.

pr. Uge, men desuden fik de 20—30 Kr. pr. Maaned i Akkordopsparring.

Chr. Nielsen havde ogsaa hørt, at nogle af dem, der arbejdede paa Skovvangsvej, havde lært, hvad Understøttelse betød, og man burde maaske være noget forsigtig med at give den Slags Folk, som gennemgaaende var arbejdssky, en Understøttelse, der staar i Misforhold til deres Arbejdsfortjeneste. Der havde ikke været noget i Vejen med de organiserede Folk, men stadig Vrøvl med de uorganiserede. Det kunde af humane Grunde være rigtigt, at en Mand med mange Børn faar en ordentlig Understøttelse, men hvis han af den Grund troede, at han ikke skal søge Arbejde, maatte han belæres derom. Naar der af det Offentlige stilledes saa mange Mill. Kr. til Raadighed for at hjælpe disse Mennesker til Arbejde, saa maatte de ogsaa have en Pligt til at tage dette Arbejde. Der vilde nok melde sig saa mange til Arbejdet i Odder, at det ikke blev nødvendigt at tvinge nogen, men skulde det ikke ske, maatte der beordres Folk derud, for Samfundet kunde ikke lade sig byde, at Folk nægter at tage Arbejde, naar de kan faa det.

Thomas Christensen havde ogsaa hørt Klager fra organiserede Folk, og de gav ikke de Oplysninger, som Hans Madsen nævnte. Det var Folk, som godt vilde arbejde, men de kunde ikke tjene mere, end de kunde faa i Understøttelse, og det var ikke at animere Arbejdslysten. Men man skulde ogsaa tænke paa de mange kommunale Arbejdere, som venter paa at faa noget at bestille.

Hans Madsen syntes ikke, at Byraadet skal favorisere en enkelt Gruppe af Arbejdere, for andre skulde jo ogsaa leve.

J. R. F a n g e r henviste til, at der var optaget store kommunale Arbejder paa Budgettet, og foruden disse havde man flere store Vejarbejder. Man maatte huske paa, at det nye Finansaar var lige begyndt. Men Thomas Christensen skulde vogte sig for at love de Folk for meget, som henvender sig til ham.

Stecher Christensen antog, der var Enighed om at tiltræde den foreliggende Indstilling.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 133 - 1938). Indstilling fra Skovudvalget om Overtagelse af en **Musikestrade ved »Friheden«**, tilhørende Restauratør H. Rising.

Tiltraadt af Budgetudvalget, idet man gaar ud fra, at Udgiften, 1250 Kr., kan afholdes paa Skovvæsenets Budget for indeværende Aar.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 119 - 1938). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om Ydelse af en **Erstatning** paa 850 Kr. til Marskandiser Busse Christensen i Anledning af Opsigelse af hans Lejemaal i Aagade 6.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 162 - 1938). Andragende fra Tømrer Perregaard om, at en ham bevilget **Skattefrihed** for Ejendommen Otto Rudsgade 6 maa overføres til hans Datter Fru Albertsen ved hendes Køb af nævnte Ejendom.

Budgetudvalget indstiller, at Andragendet efter Omstændighederne imødekommes, forudsat at Overdragelsen af Ejendommen sker til den anførte Købesum 70500 Kr.

J. R. F a n g e r vilde paa Gruppens Vegne pointere, at man var gaaet med dertil, fordi Over-

dragelsen sker til hans Datter. Ellers maatte Skattepligten indtræde, naar en Ejendom sælges.

Thomas Christensen fandt ogsaa, at det kunde være farligt at fravige dette Princip, men Taleren kunde i dette Tilfælde gaa med dertil.

Indstillingen vedtoges.

11. Indstilling fra Socialudvalget om **Eftergivelse af Hjælp** ydet til:

- a. (J. Nr. 17⁵—1938). Carlo J. Randlev.
- b. (J. Nr. 17⁷—1938). E. M. C. Brundlund.
- c. (J. Nr. 17⁸—1938). Dagny Pedersen.
- d. (J. Nr. 17⁹—1938). Ejnar L. J. Madsen.
- e. (J. Nr. 17¹⁰—1938). Gorgonius V. Jensen.

Tiltraadtes.

12. (J. Nr. 17⁶—1938). Indstilling fra Socialudvalget om, at C. P. Hansens Ophold paa Arbejdsanstalten ikke skal have **Fattighjælps Virkning**.

Tiltraadtes.

13. (J. Nr. 169—1938). Indstilling fra Vandværksudvalget om Opsigelse af Kontrakten med **Ny Kongsvang Vandværk** fra 1. April 1940.

Tiltraadtes.

14. Stecher Christensen meddelte, at der skulde afholdes en Nordisk Bygningsdag i Oslo, og Bygningskommissionen havde vedtaget at lade sig repræsentere ved Bygningsinspektøren.

Tiltraadtes.
